

Izveštaj recenzenta – prof. dr Maja Drakić-Grgur

I. Ocjena uslova

Na osnovu priložene dokumentacije, dr Ivan Jovetić ispunjava sve zakonske i institucionalne uslove za izbor u akademsko zvanje docenta za oblast geopolitika i biznis, bezbjednost i menadžment u sportu na Fakultetu za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis, Univerziteta Donja Gorica. Kandidat je dostavio sve potrebne biografske dokumente, uključujući klasifikacijsku biografiju, narativni izvještaj o njegovoj posvećenosti naučno-istraživačkom radu, kao i dokaze o posjedovanju aktivnih profila na relevantnim akademskim mrežama kao što su Google Scholar, Academia.edu, ResearchGate i ORCID. Svi ovi dokumenti potvrđuju njegovu aktivnost u oblasti nauke i obrazovanja, kao i njegovu posvećenost stalnom unapređenju i doprinosu akademskoj zajednici. Dr Jovetić je kroz svoj rad u prethodnim godinama, na osnovu dosljednog i kontinuiranog angažovanja, izgradio reputaciju kao posvećen istraživač i predavač.

S obzirom na bogatstvo njegovog akademskog obrazovanja, koje je obuhvatilo i magistarske i doktorske studije, te značajan broj projekata na kojima je radio, smatram da ispunjava sve zakonske, institucionalne i naučne kriterijume koji su predviđeni za izbor u akademsko zvanje docenta. Njegova stručnost u oblasti geopolitike, bezbjednosti i menadžmenta u sportu jasno je potvrđena njegovim naučno-istraživačkim radom, kao i kroz rezultate postignute na različitim međunarodnim projektima na kojima je bio angažovan.

II. Stepen obrazovanja

Dr Ivan Jovetić je stekao visoko obrazovanje na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, gdje je diplomirao 2005. godine, na smjeru Preduzetništvo i preduzetničke finansije. Tema njegove diplomske teze, „Ekonomska i monetarna unija i fiskalna politika Evropske unije“, jasno ukazuje na njegov interes za makroekonomske procese i evropske integracije. Ovaj rad je bio početak njegovog dubljeg interesa za ekonomske politike i njihov uticaj na globalnu bezbjednost i stabilnost. Po završetku osnovnih studija, dr Jovetić je nastavio obrazovanje na postdiplomskim studijama „Preduzetnička ekonomija“ na Ekonomskom fakultetu, Univerziteta Crne Gore, gdje je stekao magistarsku diplomu 2010. godine. Tema njegove magistarske teze bila je „Transatlantska ekonomija i Crna Gora – potencijalni benefiti“, što je ukazivalo na značaj euroatlantskih integracija za ekonomsku stabilnost i razvoj Crne Gore.

Na doktorskim studijama, na Univerzitetu Donja Gorica, Fakultetu za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis, dr Jovetić je 2020. godine odbranio disertaciju pod nazivom „Uticaj tehnoloških i ekonomskih promjena na bezbjednost“, koja se bavi analizom globalnih bezbjednosnih prijetnji izazvanih tehnološkim promjenama i ekonomskim progresom. Ova disertacija ne samo da je doprinos istraživanjima u oblasti bezbjednosti, već je i značajna za širu društveno-ekonomsku analizu, jer povezuje ekonomske

transformacije sa tehnološkim promjenama i bezbjednosnim izazovima, što je vrlo relevantna tema u današnjem globalnom okruženju.

III. Naučno-istraživački rad

Dr Jovetić je tokom svojih doktorskih i postdiplomskih studija postavio temelje za značajan naučno-istraživački rad. Njegova istraživanja obuhvataju oblasti geopolitike, bezbjednosti, međunarodne ekonomije, kao i ekonomske aspekte odbrane. Dr Jovetić je bio angažovan na brojnim međunarodnim projektima, kao što su „Green Partnerships“, „Attractive Danube“, i „Compose“, u okviru kojih je koordinirao timove i upravljao projektima koji su se bavili temama održivog razvoja, ekonomije, destinacione systemske atraktivnosti i integracija. Pored toga, rukovodio je i projektom „Start1Up“ koji je za cilj imao osnaživanje preduzetničkih inicijativa mladih, kreiranje njihovih poslovnih poduhvata i edukaciju za vođenje startup projekata. Trenutno rukovodi projektima BauNOW i GreenTex koji za cilj imaju kreiranje novih poslovnih modela u skladu sa opštim promjenama, kreiranje novih preduzetničkih kurikuluma kao i podsticaj razvoju preduzetničkih projekata u domenu cirkularne ekonomije. Ovi projekti su imali širok uticaj na razvoj novih politika i strategija u oblasti zaštite životne sredine, ekonomije i međunarodnih odnosa, te su omogućili bolju saradnju između zemalja Balkana i Evropske unije. Njegova ekspertiza u vođenju međunarodnih istraživačkih inicijativa ističe njegovu sposobnost da upravlja kompleksnim, multilateralnim projektima i doprinosi unapređenju istraživanja u ovoj oblasti.

Osvrnuću se na dva objavljena rada iz njegovog istraživačkog opusa:

- **"Economic and Security Paradigm: The Ongoing (R)Evolution?" (2022)**

U ovom radu, dr Ivan Jovetić istražuje duboke promjene koje se dešavaju u globalnoj ekonomiji i tehnologiji analizirajući njihov uticaj na međunarodnu bezbjednost. Autor se fokusira na ključne ekonomske preokrete i inovacije kao i na nove izazove koji proizlaze iz ekonomske globalizacije i tehnološkog napretka. Jedan od ključnih aspekata ovog rada je istraživanje uloge tehnoloških inovacija u preoblikovanju politika i strategija bezbjednosti. Dr Jovetić analizira kako nove tehnologije, poput vještačke inteligencije, blockchain tehnologije, i naprednih sistema komunikacije i umrežavanja, oblikuju strategije i politike koje se primjenjuju u sferi međunarodne bezbjednosti, u kontekstu globalnih prijetnji poput terorizma, cyber napada i ekonomske destabilizacije.

Ovaj rad je izuzetno relevantan jer nudi uvid u način na koji tehno-ekonomske promjene mogu izazvati transformacije u međunarodnoj bezbjednosti. Dr Jovetić u ovom radu identifikuje ključne faktore koji utiču na usklađivanje politika bezbjednosti u eri ubrzanih globalnih promjena. Na primjer, autor se bavi pitanjem kako ekonomski izazovi mogu negativno uticati na političku stabilnost i stvoriti bezbjednosne prijetnje. Takođe, on analizira kako poslovni i individualni akteri ali i država treba da razvijaju dinamičnije

strategije bezbjednosti i odbrane koje odgovaraju na nove prijetnje koje proizlaze iz ekonomskih i tehnoloških promjena.

Zahvaljujući svojoj analizi, dr Jovetić donosi preporuke za unapređenje strategija u savremenom međunarodnom okruženju. On sugerira da akteri razvijaju fleksibilne ekonomske i bezbjednosne politike koje mogu odgovoriti na nepredvidljive globalne promjene. Preporuke uključuju poboljšanje međunarodne saradnje u oblasti bezbjednosti i ekonomije, stvaranje mehanizama za brzu reakciju na globalne krize i unapređenje tehnološke infrastrukture za bolju zaštitu od sajber i hibridnih prijetnji.

- **"The Nexus of Geopolitics and Business" (2024)**

U ovom radu, dr Ivan Jovetić analizira odnos između geopolitike i međunarodnog poslovanja, istražujući kako politički faktori oblikuju poslovne strategije i investicije na globalnom tržištu. Istovremeno, analizira kako poslovni transnacionalni akteri oblikuju globalne politike i strategije i kako, dijelom, preuzimaju tradicionalne "nadležnosti" nacija-država. Dr Jovetić detaljno proučava kako promjene u geopolitici, kao što su ratovi, političke nestabilnosti, kao i diplomatski odnosi između ključnih svjetskih sila, direktno utiču na poslovne odluke preduzetnika i investitora. Istovremeno, analizira kako napredak i razvoj proizveden od strane biznis aktera geopolitike preoblikuje tehnologije, ekonomije a samim tim i društva i cjelini. Autor istražuje način na koji promjene u globalnim političkim okolnostima mogu oblikovati poslovne strategije i postaviti temelje za različite investicione odluke, posebno u kriznim političkim situacijama. Dodatno, aktivnosti biznis geopolitičkih aktera mogu kreirati uslove za pojavu novih formi hladnih ratova multipolarnog svijeta.

Jedan od ključnih aspekata ovog rada je uvod korporacija odnosno poslovnih transnacionalnih, tehnoloških institucija kao ključnih segmenata i aktera geopolitike XXI vijeka. Iako naizgled jeretički, ovaj aspekt odražava realnost tehno-ekonomskih promjena i ključnih izvora njihovog nastanka i razvoja.

Jedan od najvrednijih doprinosa ovog rada je analiza strateških prednosti koje mogu proizaći iz kriznih političkih situacija. Dr Jovetić istražuje kako preduzetnici i investitori mogu iskoristiti političke krize, promjene u globalnom okruženju i nove geopolitičke saveze kako bi ostvarili konkurentske prednosti.

U ovom radu, autor takođe daje preporuke za bolje razumijevanje globalnih tržišta i strateških prilika koje proizlaze iz političkih i poslovnih promjena. Dr Jovetić u ovom radu uvodi i, do sada, nepoznat element geopolitičkih odnosa koji naziva *geopolitikom univerziteta*. U tom kontekstu posmatra UDG kao nesumnjivo geopolitičkog aktera koji svojim umrežavanjem i otvorenošću prevazilazi fizičke okvire prostora. Potvrdu toga

nalazi i u formama saradnje poput ASU mreže, ANSO mreže, UNCSR mreže Savjeta Evrope, UN Tourism asocijacije kao i SUN – mreže univerzitetu Puta svile.

- **“Economic Power: Security, Military and Political Resource” (2024)**

U ovom radu dr Jovetić definiše da ekonomska moć utiče na sve druge oblike moći, prvenstveno vojnu i političku. Smatra da je istorija civilizacija istorija neprekidnih ratova. Na osnovu navedenog smatra se i da ne potraga za bogatstvom, novcem i kvalitetom života bila pokretač tehnoloških, vojnih i istorijskih procesa. Ekonomsko bogatstvo, a naročito potraga za njim, (pre)oblikovali su tehnološku i vojnu moć, ali i rat i njegove forme. Rad je na stavu da je kapitalizam kao sistem to omogućio povezivanjem nauke, industrije i vojne tehnologije. Prema nalazima rada, ekonomija (pre)oblikuje tehnologiju i istraživanja, dok oni, istovremeno, utiču na napredak tehnologije i trgovine, koji formiraju političko-vojnu moć. Posljedično, navedeno (pre)oblikuje i pojam, kontekst, kao i samu bezbjednost. Ekonomija treba da se posmatra kao resurs bezbjednosti u oba smjera.

IV. Pedagoške sposobnosti

Dr Jovetić je angažovan na Univerzitetu Donja Gorica od njegovog osnivanja. Njegov pedagoški rad obuhvata nastavu na nekoliko fakulteta, uključujući Fakultet za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis, Fakultet za informacione sisteme i tehnologije, Fakultet za sportski menadžment i Humanističke studije. Dr Jovetić je predavao na brojnim predmetima koji se bave geopolitikom, bezbjednošću, međunarodnim poslovanjem i ekonomijom odbrane. Njegov pristup nastavi je temeljan i interaktivan, fokusiran na razvoj kritičkog mišljenja kod studenata. Posebno se izdvaja njegov rad na predmetu „Geopolitika i biznis“, koji je uveo kao inovaciju na fakultetu. Na ovom predmetu, studenti imaju priliku da analiziraju aktuelne globalne događaje i njihovu povezanost sa poslovnim i ekonomskim strategijama. Dr Jovetić podstiče studente na istraživanje i diskusiju, što doprinosi njihovom razvoju u buduće stručnjake i lidera u ovoj oblasti.

V. Mišljenje za izbor u zvanje

Na osnovu njegovih izuzetnih akademskih postignuća, naučno-istraživačkog rada, pedagoških sposobnosti i doprinosa razvoju novih akademskih programa, smatram da dr Ivan Jovetić ispunjava sve uslove za izbor u akademsko zvanje docenta za oblast geopolitika i biznis, bezbjednost i menadžment u sportu. Njegov rad, kako u oblasti nastave, tako i u naučnim istraživanjima, čini ga liderom u ovoj oblasti, te ga sa zadovoljstvom predlažem za akademsko zvanje docenta u oblastima geopolitika i biznis, bezbjednost i menadžment u sportu.

Na osnovu priložene dokumentacije konstatujem da kandidat, dr Ivan Jovetić, saradnik u nastavi na UDG ispunjava sve formalne uslove predviđene članom 73. Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list, Crne Gore", br. 44 od 21. oktobra 2014, 52/14, 47/2015, 40/2016, 42/2017, 71/2017, 55/2018 i 3/2019), odnosno Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja Savjeta za visoko obrazovanje Crne Gore iz aprila 2019.godine, Pravilnika Senata UDG-a o opštim uslovima za izbor u akademska zvanja na Univerzitetu Donja Gorica (UDG) br. 29/11 od 23.03.2011. godine i Pravilnika o uslovima, kriterijumima i postupku za izbor u akademska zvanja na Fakultetu za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis, Univerziteta Donja Gorica, od 08.12.2022. godine. (www.udg.edu.me).

Donja Gorica, 25.01.2025.

prof. dr Maja Drakic-Grgur

